

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322200935
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8322200935.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Eduarda Valenčina a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD., v spore žalobcu: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova č. 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866 proti žalovanému: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, D. E. XXX, XXX XX D., v konaní o zaplatenie 455 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 13C/12/2022-67 zo dňa 28.9.2022 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 23.3.2022 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 455 eur s príslušenstvom, a to z dôvodu, že žalovanému bola vystavená faktúra za stravu zabezpečenú počas nariadenej izolácie v karanténnom zariadení Akadémie Policajného zboru Bratislava za obdobie od 31.03.2020 do 05.05.2020. Faktúra, ktorú si žalovaný prevzal dňa 19.05.2020, bola splatná dňa 12.06.2020, avšak žalovaný pohľadávku štátu v lehote splatnosti nezaplatil.

2. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol o žalobe takto:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 455,00 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 455,00 Eur od 13.06.2020 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi sa nárok na náhradu trov konania voči žalovanému nepriznáva.“

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 12 ods. 2 písm. f/, podľa § 51 ods. 1 písm. a/, písm. d/, podľa § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z., podľa § 489, § 454, § 121 ods. 3, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z..

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že žalovanému bola zabezpečená počas nariadenej izolácie v karanténnom zariadení strava, za ktorú na základe vystavenej faktúry nezaplatil, preto ho žalobca výzvou zo dňa 19.10.2020 vyzval, aby túto sumu zaplatil v lehote 30 dní od vystavenia výzvy. Žalovaný túto pohľadávku neuhradil, preto mu žalobca adresoval ďalšiu výzvu zo dňa 12.1.2022, ktorú si žalovaný prevzal 24.1.2022, avšak žalovaný túto sumu doposiaľ neuhradil. Žalobca odvodzuje svoj nárok z ust. § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, ktoré umožňuje obmedziť vlastníctvo fyzickej osoby v rozsahu nákladov, ktoré vzniknú pri plnení povinností uložených fyzickej osoby v záujme ochrany verejného zdravia tým, že tieto náklady je fyzická osoba povinná znášať. Táto povinnosť je zároveň v súlade s ustanoveniami Ústavy SR, poukazujúc na nález Ústavného súdu SR, sp. zn. PL.ÚS 4/2021. Súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel tak, že dňa 25.3.2022 vydal platobný rozkaz. Proti platobnému rozkazu žalovaný podal dňa 2.6.2022

odpor, v ktorom uviedol, že dňa 31.3.2020 sa vracal zo zahraničia za dodržania protipandemických opatrení vlastným autom, bez ohrozenia ďalších osôb. Bezprostredne po príchode ho kontaktoval Úrad verejného zdravotníctva, ktorý mu nariadil návrat na trvalú adresu a zotrvanie v domácej karanténe. Na hranici sa dozvedel, že sa premiestni do zariadenia na 1 – 2 dni. Počas pobytu ho nikto nekontaktoval, prečo je tam, nič nepodpisoval, štátna karanténa nebola uzákonená, nebol repatriant – zmluvu, ktorá je priložená k návrhu, nepodpisoval a ani mu nebola predložená na nahliadnutie. Vyjadril sa, že vzniknutú pohľadávku považuje za neprímeranú, keďže presahuje denné limity stravovania v domácom prostredí. Preto navrhol platobný rozkaz zrušiť.

5. Žalobca vo vyjadrení k odporu poukázal na to, že tento neobsahuje vecné odôvodnenie a žalovaný k odporu nepriložil žiaden dôkaz, ktorý by podporoval jeho tvrdenia, a teda nepreukázal ich hodnovernosť. Z tohto dôvodu navrhol, aby súd odpor žalovaného odmietol. Žalobca opätovne poukázal na to, že žalovaný absolvoval povinnú karanténu a za tým účelom mu bola poskytnutá aj strava.

6. Súd v predmetnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 177 ods. 2 písm. a) zákona č. 160/2015 Z.z. – Civilný sporový poriadok (CSP). Poukázal na to, že opatrením Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia č. OLP/2595/2020 zo dňa 15.03.2020, ktoré bolo zmenené v bode D) opatrením č. OLP/2596/2020 zo dňa 16.03.2020, sa všetkým osobám, ktoré sa od 16. marca 2020 od 6:00 hod. ako zorganizované skupiny vrátili z postihnutých oblastí zahraničia na územie Slovenskej republiky, alebo o repatriácii ktorých na územie Slovenskej republiky sa rozhodne, sa nariaďuje izolácia v zariadeniach určených Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky na dobu nevyhnutnú na vykonanie laboratórnej diagnostiky COVID-19 a následne po zistení negatívneho výsledku sa tejto osobe nariaďuje domáca izolácia v celkovej dobe 14 dní.

7. Poukázal na to, že z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn.: PL ÚS 4/2021-136 zo dňa 08.12.2021 publikovaného v Zbierke zákonov SR pod č. 551/2021 Z. z., konkrétne z bodu 168 odôvodnenia vyplýva, že uloženie povinnosti podľa § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia znášať (bez náhrady) náklady, ktoré vzniknú pri plnení povinností ustanovených týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia, osobe, ktorá je povinná tieto povinnosti plniť, je v súlade s čl. 20 ods. 1, 3, 4 a 5, čl. ods. 1 a čl. 13 ods. 4 ústavy i v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu. V bode 157 a 158 predmetného nálezu Ústavný súd SR konštatoval, že niet pochýb o tom, že namietané ustanovenie § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia je ustanovením svojou povahou zákonným, ktoré umožňuje obmedziť vlastníctvo fyzickej osoby v rozsahu nákladov, ktoré vzniknú pri plnení povinností ustanovených týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi uložených tejto osobe tým, že tieto náklady je povinná znášať. Z tohto ustanovenia je zároveň zrejmé, že uložená povinnosť znášať náklady je podmienená tým, že tieto vzniknú pri plnení povinností uložených fyzickej osobe v záujme ochrany verejného zdravia. Prípustnosť tohto zásahu do vlastníctva z hľadiska rozsahu je výslovne obmedzená výškou nákladov spojených s plnením uložených povinností, ktoré je fyzická osoba povinná znášať sama. Ide pritom o náklady plnenia akýchkoľvek (uložených) povinností, nielen povinnosti podrobiť sa opatreniam obmedzujúcim jej osobnú slobodu - patrí sem napríklad aj povinnosť znášať náklady spojené s používaním preventívnych a iných ochranných pomôcok, náklady dezinfekcie atď. V bode 177. nálezu, vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti preto ústavný súd návrhu navrhovateľky na vyslovenie nesúladu ustanovenia § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4 a čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 5 ods. 1 písm. e) dohovoru, s čl. 35 ods. 3 druhou vetou, čl. 39 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 4 ústavy a s čl. 20 ods. 1, 3, 4 a 5, čl. 1 ods. 1 a čl. 13 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu nevyhoveli (výrok 3 nálezu). V závere, v bode 185. Ústavný súd SR skonštatoval, že tretí okruh napadnutých ustanovení tvoril iba § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia, v ktorom navrhovateľka dominantne videla neprímeraný zásah do základného práva vlastníť majetok a sprostredkovane aj do ďalších základných práv a slobôd. Po vykonanom teste proporcionality, so zohľadnením poznatku, že napadnuté ustanovenie ukladá povinnosť úhrady skutočných nákladov, ako aj po zistení, že fyzická osoba plniaca povinnosti tam uvedené by ich znášala aj v prípade, ak by napadnuté ustanovenie súčasť zákona o ochrane verejného zdravia netvorilo, ústavný dospel k záveru o ústavnej udržateľnosti povinnosti z neho plynúcej. Právny poriadok, ako aj vyhovujúca časť tohto nálezu ústavného súdu navyše efektívne eliminujú riziko povinnosti znášať neprímerane vysoké náklady.

8. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že podľa čl. 3 ods. 4 Usmernenia generálneho riaditeľa sekcie krízového riadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o rozsahu a podmienkach úhrad nákladov

spojených s vykonávaním karanténnych opatrení v karanténnych zariadeniach a o postupe účtovania č. SKR-COKP1-2020/000496-006 zo dňa 11.11.2020, stravnou jednotkou je denná strava v odporúčanej celkovej výške 13,- eur s DPH vrátane plastového obalu, ak ubytovanému bola dodaná celodenná strava (raňajky, obed, večera). Ak ubytovanému nebola dodaná celodenná strava, hodnota stravnej jednotky sa pomerne kráti podľa dodanej stravy vo výške 3,-eur za raňajky, 5,-eur za obed a 5,-eur za večeru.

9. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná, keďže žalovanému bola na základe § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z. poskytnutá strava v karanténnom zariadení, čo žalovaný ani nepoprel. Žalovaný bol subjektom, ktorý niesol hmotnoprávnu povinnosť znášať náklady za stravu počas nariadenej izolácie. Keďže tak neurobil a túto povinnosť za neho splnil vedome žalobca, čím jeho dlh voči prevádzkovateľovi zariadenia zanikol, vzniklo na strane žalovaného voči žalobcovi bezdôvodné obohatenie podľa § 454 Občianskeho zákonníka, ktoré spočíva v tom, že nedošlo na strane žalovaného k zmenšeniu jeho majetkových hodnôt vo výške plnenia za stravu, ku ktorému by inak došlo, ak by plnil sám, teda v zmysle § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z. Súd prvej inštancie zároveň konštatoval, že nezistil, aby náklady na stravu v sume 455 eur, t.j. za 35 dní vo výške 13 eur za deň, boli zjavne neprimerané, resp. disproportčné voči žalobcovi. Zároveň ide o primeranú položku stravného, ktorá zjavne nepresahuje výšku nákladov na stravu dospelaj osoby mimo nariadenej izolácie, t.j. v bežnom živote. Súd prvej inštancie taktiež konštatoval, že žalovaný k svojim tvrdeniam nepredložil žiadne dôkazy na ich podporu a v danom prípade sa jedná o sporové konanie. Žalovaný teda neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení, čoho následkom je rozhodnutie súdu vo veci samej v jeho neprospech. V súvislosti s námietkou žalovaného, že ho nikto nekontaktoval ohľadom toho, prečo je v karanténnom zariadení, súd prvej inštancie poukázal na nález Ústavného súdu SR PL.ÚS 4/2021 zo dňa 8.12.2021, z ktorého vyplýva „Hoci samotný § 12 ods. 2 písm. f) zákona o ochrane verejného zdravia neustanovuje žiadne povinnosti ani neumožňuje štátnym orgánom ukladanie opatrení, a teda sám osebe žiadnym spôsobom nezasahuje do osobnej slobody jednotlivca, je potrebné ho posudzovať v spojení s § 5 ods. 4 písm. k) zákona o ochrane verejného zdravia, ktorý zveruje úradu verejného zdravotníctva nariadenie opatrení na predchádzanie ochoreniam podľa § 12, ak ich treba vykonať v rozsahu presahujúcom územnú pôsobnosť regionálneho úradu verejného zdravotníctva, resp. s § 6 ods. 3 písm. e) zákona o ochrane verejného zdravia, ktorý zveruje nariadenie rovnakých opatrení regionálnemu úradu verejného zdravotníctva v rámci jeho územnej pôsobnosti. Rovnako je § 12 ods. 2 písm. f) zákona o ochrane verejného zdravia aplikovateľný aj v spojení s § 48 ods. 4, a to nielen z dôvodu formulácie § 5 ods. 4 písm. k) a § 6 ods. 3 písm. e), ktorá zahŕňa odkaz na § 12, ako aj na § 48 ods. 4, ale aj výslovným prepojením § 48 ods. 4 písm. n) na §12 ods. 2 písm. f) zákona o ochrane verejného zdravia či použitím identickej terminológie v § 48 ods. 4 písm. u) a § 12 ods. 2 písm. f) zákona o ochrane verejného zdravia. Z tohto dôvodu a napriek tomu, že § 12 ods. 2 písm. f) zákona o ochrane verejného zdravia v časti o izolácii v zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení, ako aj v časti o karanténnych opatreniach (tak ako je to ďalej odôvodnené) obsahuje iba vymenovanie opatrení na predchádzanie ochoreniam a sám osebe nemá priame právne účinky, šírka jeho formulácie spojená s absenciou legálnych definícií, ktoré by svojou presnosťou a ohraničenosťou zohľadnili mieru obmedzenia osobnej slobody, vytvára pri využití kompetencie podľa § 5 ods. 4 a § 6 ods. 3 a nadväzne aj podľa § 48 ods. 4 zákona o ochrane verejného zdravia riziko zásahov do osobnej slobody, ktoré sa síce môžu javiť ako formálne súladné so zákonom, no v dôsledku použitia nedostatočne legálne definovaných, a tým neurčitých pojmov sa môžu stať nekontrolovateľnými. Navyše sa týmto prístupom zákonodarca v prospech exekutívy významne zbavuje výlučného oprávnenia legalizovať i legitimizovať vážne zásahy do ľudských práv v kontexte čl. 13 ods. 1 a 2 ústavy. Preto situácia, v ktorej § 5 ods. 4 zákona o ochrane verejného zdravia zahŕňa oprávnenie úradu nariadiť aj iné opatrenia podľa § 12 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia, vo vzťahu ku ktorým takéto pochybnosti v dôsledku ich formulácie nevznikajú, dostatočne odôvodňuje postup navrhovateľky smerujúci k preskúmaniu ústavnej súladnosti iba časti normy obsiahnutej v písmene f) predmetného ustanovenia. Problematickým sa v tejto súvislosti ústavnému súdu nejaví zverenie kompetencie nariadiť tieto opatrenia úradu verejného zdravotníctva a regionálnym úradom verejného zdravotníctva (PL. ÚS 8/2021), ale ustanovenie limitov tejto kompetencie zákonodarcom.

Z uvedeného vyplýva, že v § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 355/2007 Z. z. síce nie sú ustanovené žiadne povinnosti, pretože toto ustanovenie obsahuje len vymenovanie opatrení na predchádzanie ochoreniam a sám o sebe nemá priame právne účinky, tie nastávajú v prípade, ak sú spojené s v tom čase účinnom oprávnením ÚVZ nariadiť opatrenia podľa § 48 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. Z logického výkladu v súvislosti s právnym názorom Ústavného súdu SR potom vyplýva, že žalovaný mal podľa opatrenia ÚVZ

povinnosť podrobiť sa karanténe s poukazom na právne účinky derogačného nálezu Ústavného súdu SR PL. ÚS 4/2021 až od okamihu jeho zverejnenia v Zbierke zákonov.

10. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel, keďže žalovaný svoj dlh neuhradil a istinu vo výške 455 eur priznal spolu s 5 % ročným zákonným úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúry, t.j. od 13.6.2020 do zaplatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, a keďže si úspešný žalobca náhradu trov konania neuplatnil, žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému nepriznal.

11. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý poukázal na to, že pokiaľ sa súd prvej inštancie vyjadril, že nepredložil dôkazy, tak on predpokladal, že vo veci bude nariadené súdne pojednávanie tak, ako to aj navrhol s tým, že sa na tomto pojednávaní ústne obháji a predloží aj dôkazy, keďže tzv. „povinnú karanténu“ absolvoval aj s priateľkou, pričom táto postupovala rovnakým spôsobom a jej bolo nariadené súdne pojednávanie. Žalovaný uviedol, že v deň pred odchodom z Rakúska ich kontaktovali z Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Humennom (RÚVZ HE) s tým, že vedia o tom, že sa budú vracieť domov, pričom im nadiktovali osobné údaje a dohodli sa na tom, kde budú doma v karanténe s tým, že sa im majú ozvať a doplnia ďalšie údaje. V deň odchodu priateľka volala aj na Ministerstvo vnútra SR, aby sa ubezpečili, že pôjdu do domácej karantény, kde im povedali, že je to v poriadku. Keď ale došli na hranicu, tam im policajti povedali, že o ničom nevedia a odviekli ich na internáty Policajnej akadémie, kde im povedali, že budú deň, maximálne dva, čo ale bolo zavádzanie a klamstvo. Keďže v tom čase nebola uzákonená povinná štátna karanténa, ale bola vyhlásená mimoriadna situácia, tak do karantény zriadenej štátom išli ľudia, ktorí sa dostali na Slovensko na náklady štátu, tzv. repatrianti. Tí museli podpísať povinnú karanténu a boli s jej podmienkami oboznámení. Žalovaný poukázal na to, že on nebol repatriant, domov išiel na vlastnom automobile, a teda nespĺňal podmienky, aby išiel do takejto karantény. Takýmto zásahom im bola obmedzená osobná sloboda. Keď na ďalší deň zavolali na RÚVZ HE, boli zdesení, pretože sami mali vedomosť o tom, že na karanténe sme sa dohodli a povedali, že ich o tejto situácii nikto neinformoval. Poukázal na to, že v karanténnom centre bol nie vlastnou vinou 35 dní. Počas tejto doby sa mu bohužiaľ nepodarilo spojiť s nikým z kompetentných od MVSR, RÚVZ, ÚVZ, Hygieny SR, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a pod. Každý sa odvolával na niekoho iného a nikto nebol kompetentný. Napriek tomu, že nespĺňal podmienky povinnej karantény, nebol ani repatriant, tak Ministerstvo vnútra SR rozhodlo, že bude znášať náklady s tým spojené v celom rozsahu. Namietol zároveň výšku stravnnej jednotky 13 eur na jeden deň. Poukázal aj na to, že na raňajky mali 30 dní vkuse bagetu, ktorej záruka končila a fľašu vody. Jedlo prichádzalo studené, vždy zabalené vo fólii, čo nie je zdraviu prospešné. Pokiaľ by nemal kamarátov v Bratislave, ktorí mu kúpili jedlo, kávu, kanvicu, sladkosti, tak by to bolo oveľa ťažšie. Podľa vyjadrenia žalobcu mu bola nariadená izolácia na základe opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR č. RLP/2595/2020 z 15.3.2020, pričom ale tento úrad nemal zákonné splnomocnenie na vydanie takéhoto opatrenia. Poukázal taktiež na to, že na nezákonnosť opatrení ÚVZ upozornila aj Generálna prokuratúra SR, pričom napriek tomu, že skonštatovala nezákonnosť opatrení tohto úradu, napriek tomu navrhla tieto opatrenia ponechať ako účinné, pričom takýto postup je pochopiteľný, pretože v opačnom prípade by nebolo možné odrazu nariaďovať žiadne opatrenia na ochranu verejného zdravia, a to by v čase silnejúcej ďalšej vlny pandémie nepochybne spôsobilo viac škody ako úžitku. Nič na tom ale nemení to, že tieto opatrenia boli nezákonné. Pokiaľ súd prvej inštancie poukázal na nález Ústavného súdu PL.ÚS 4/2021, tak týmto rozhodnutím nebolo rozhodnuté o tom, že uloženie akejkoľvek povinnosti, v konkrétnom prípade s odkazom na § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z., je v súlade s Ústavou SR. Taktiež žalovaný poukázal na to, že takýmto konaním bolo neprimerane zasiahnuté do jeho osobnej slobody, a preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil v celom rozsahu.

12. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý odkázal na všetky svoje doterajšie vyjadrenia. Uviedol, že nemôže súhlasiť a nestotožňuje sa s právnym názorom žalovaného, ani len okrajovo. Žalovaný nešpecifikoval žiaden odvolací dôvod, ktorý by bol spôsobilý narušiť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom iba samotný nesúhlasný postoj k výsledku sporu ako odvolací dôvod nepostačuje. Odvolanie žalovaného je neodôvodnené a zároveň sú splnené podmienky na jeho odmietnutie. Žalobca poukázal na to, že pri vyčíslení jednotky stravného vychádzal zo všeobecne záväzného právneho predpisu platného v rozhodnom čase, a to zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách v spojení s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 176/2019 o sumách stravného, podľa ktorého je suma stravného za deň vo výške 11,60 eur, k čomu bola pripočítavaná suma 1,40 eur za plastový obal, t.j. spolu 13 eur. Žalobca taktiež citoval rozhodnutia súdov v skutkovo

a právne obdobných veciach a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

13. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobcu podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, pri viazanosti dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je opodstatnené, a preto napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením veci, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument o opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

15. Pokiaľ žalobca poukázal na to, že žalovaný neuviedol ani jeden odvolací dôvod, tak odvolací súd k tomu uvádza, že pri posúdení podania strany sporu súd vždy vychádza z jeho obsahu, pričom aj keď žalovaný nešpecifikoval odvolacie dôvody v zmysle § 365 CSP, z obsahu jeho podania jasne vyplývajú jednotlivé dôvody jeho nesúhlasu s rozhodnutím súdu prvej inštancie a za tejto situácie nemožno neprímerane formalisticky pristupovať k tomu, že odvolateľ je povinný špecifikovať odvolacie dôvody uvedením presného zákonného ustanovenia. Pokiaľ žalobca poukázal na to, že odvolanie nespĺňa zákonné podmienky a je ho potrebné odmietnuť, tak odvolací súd k tomu uvádza, že z odvolania žalobcu presne vyplýva, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu ho žalovaný napáda, z akých dôvodov a taktiež, čoho sa domáha. Teda spĺňa náležitosti ust. § 363 CSP, preto ho odvolací súd neodmietol, ale prejednal.

16. Súd prvej inštancie v predmetnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania s poukazom na ust. § 177 ods. 2 písm. a) CSP. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že sa nestotožňuje s postupom okresného súdu, pričom má za to, že vzhľadom na vzniknutú pandemickú situáciu, ktorá v takomto rozsahu nebola nielen na našom území, a ani celosvetovo riešená, a to ani adekvátnou právnou úpravou, nemožno konštatovať, že sa jedná o jednoduché právne posúdenie a taktiež nebolo možné uzavrieť, že skutkové tvrdenia strán nie sú sporné, keďže žalovaný sa už v samotnom odpore proti platobnému rozkazu vyjadril, že štátnu karanténu nepovažuje za zákonnú a že nebol repatriantom. Taktiež namietal aj neprímeranosť výšky uplatnenej pohľadávky vzhľadom na denné limity stravovania. Samotný žalovaný sa taktiež vyjadril, že navrhuje platobný rozkaz zrušiť a nariadiť vo veci pojednávanie. Odvolací súd má teda za to, že za týchto okolností mal súd prvej inštancie vo veci nariadiť pojednávanie.

17. Odvolací súd poukazuje na to, že aj v prípade zohľadnenia skutočnosti ktorú konštatoval súd prvej inštancie, a teda, že v konaní pred ním bolo nesporným to, že žalovaný skonzumoval poskytnutú stravu, čo by mohlo viesť k záveru o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, je potrebné mať pri právnom posúdení veci na zreteli, že v našom práve sa uplatňuje zásada „lus ex iniuria non orfitur“, teda, že na právnom úkone, ktorý nepožíva právnu ochranu, nemožno zakladať iné práva (viď. rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 346/08-37). Zároveň nemožno zabúdať na jeden zo základných ústavných princípov, že štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR).

18. Ohľadom právneho posúdenia veci a posudzovania vecnej legitímácie v prejednávannej veci odvolací súd poukazuje na nasledovné rozhodnutia iných odvolacích súdov, ktoré sa predmetnou problematikou už v predchádzajúcom období zaoberali. Jedná sa o nasledovné rozhodnutia: Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „KS BB“), sp. zn. 13Co/95/2022 zo dňa 30.01.2023, z odôvodnenia: „29. Odvolací

súd z uvedeného vyvodzuje, že ak kvôli rozporu s Ústavou SR stratilo účinnosť zákonné ustanovenie, ktoré dovoľovalo nariadiť izoláciu osôb (vrátane žalovanej) v karanténnom zariadení, a teda takéto obmedzenie práv nebolo vykonané na ústavne akceptovateľnom základe, nemožno inou optikou hľadiť ani na okolnosť, či v tej súvislosti vznikla dotknutej osobe povinnosť nahrádzať s takýmto obmedzením spojené náklady. Inak povedané, ak právna úprava izolácie osôb v karanténnych zariadeniach bola vyhodnotená ústavným súdom ako protiústavná, už len zmysel právnej zásady „z nepráva nemôže vzniknúť právo“ nepripúšťa, aby dotknutá osoba mala preplatiť (štátu) náklady spojené s pobytom v karanténnom zariadení.“

KS BB, sp. zn. 14Co/62/2022 zo dňa 27.06.2023, z odôvodnenia: „Súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu z dôvodu nepreukázania nároku vzhľadom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 4/2021-136 zo dňa 08.12.2021, keď chýba právny dôvod, pre ktorý by mal žalovaný žalobcovi hradiť náklady. Je potrebné poukázať na to, že právo žalobcu požadovať od žalovaného náhradu nákladov na zabezpečenú stravu počas nariadenej izolácie žalovaného v karanténnom zariadení I. za žalované obdobie, by muselo vyplývať z konkrétneho zákonného ustanovenia právneho poriadku SR, pretože len taký prístup zodpovedá princípu, že štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR). Podľa názoru odvolacieho súdu takéto ustanovenie však nebolo súčasťou právneho poriadku, keďže vzhľadom na účinky vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu, ktorý so spätnou účinnosťou derogoval zákonné ustanovenia, ktoré umožňovali nariadenie izolácie v karanténnom zariadení. Absenciu príslušného zákonného ustanovenia nie je spôsobilý napraviť postup, kedy žalovanému bola vystavená faktúra na úhradu nákladov počas jemu nariadenej izolácie v karanténnom zariadení.“

KS BB, sp. zn. 16Co/49/2022 zo dňa 23.11.2022 z odôvodnenia: „16.1 ...V čase, kedy žalobca uplatnil svoje nároky na súde, bola právna norma § 12 ods. 2 písm. f) zák. č. 355/2007 Z. z. dotknutá nálezom Ústavného súdu. Okresný súd teda správne založil svoje rozhodnutie na tom, že žalobca nepreukázal existenciu právneho vzťahu so žalovaným. Podstatné pre posúdenie veci je to, že súd vyložil právnu normu v spojení s nálezom Ústavného súdu PL.ÚS 4/2021 v prospech žalovaného, pretože karanténne opatrenia a izolácie v inom určenom zariadení stratila oporu v právnej norme.“

Krajský súd v Žiline, sp. zn. 7Co/56/2023 zo dňa 15.08.2023 z odôvodnenia: „7. V kontexte vyššie uvedených úvah potom odvolací súd v rámci limitov, ktoré jednoznačne stanovil Ústavný súd SR vo vyššie uvedenom náleze, dospel k záveru, že uplatňovanie nároku podľa § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. by v posudzovanom prípade fakticky malo za následok prehlbovanie zásahu štátu do práva jeho občana na základe právneho predpisu, ktorý je nesúladný s Ústavou Slovenskej republiky. Je potrebné zdôrazniť, že štát (štátny orgán) môže pri uplatňovaní štátneho donútenia konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (článok 2 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).“

KS BB, sp. zn. 14Co/79/2022 zo dňa 30.7.2023 z odôvodnenia: „6. ....Odvolací súd považuje za dôvodnú námietku žalovanej, že súd prvej inštancie posudzoval existenciu a odôvodnenosť nárokov uplatňovaných žalobkyňou len izolovane, a nie komplexne v nadväznosti na obsah celého nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS. 4/2021. Pokiaľ žalobkyňa žalobou uplatnený nárok odvodzovala od ust. § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane verejného zdravia, odvolací súd konštatuje, že uvedené ustanovenie nepredstavuje právny podklad na domáhanie sa náhrady vynaložených nákladov, ktoré vzniknú pri plnení povinností určených zákonom o ochrane verejného zdravia alebo inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu zdravia. V rozhodnom čase od 06.04.2020 do 14.04.2020 kedy sa žalovaná nachádzala v karanténnom zariadení M. X V., K. (čo v konaní sporné nebolo) bola právna úprava podľa § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 355/2007 Z. z. upravujúca opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných chorôb definovaná ako „izolácia v domácom prostredí alebo v zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení, zvýšený zdravotný dozor, lekársky dohľad, karanténne opatrenie“. Predmetná právna norma však bola derogovaná nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 4/2021-136 zo dňa 08.12.2021 na základe čoho obsah tejto právnej normy týkajúcej sa opatrení na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení znie „izolácia, karanténa, zvýšený zdravotný dozor a lekársky dohľad. Z textu predmetnej právnej normy, od ktorej žalobkyňa odvodzuje svoj nárok, bolo vylúčené opatrenie, týkajúce sa izolácie v inom určenom zariadení, aj karanténne opatrenia.“

Krajský súd v Žiline, sp. zn. 11Co/123/2022 zo dňa 26.06.2023 z odôvodnenia: „10. .... Odvolaciemu súdu je zrejmé, že Ústavný súd v bode 196. odôvodnenia nálezu vyslovil, že „ustanovenia zákona o ochrane verejného zdravia (poznámka odvolacieho súdu: zákona č. 355/2007 Z.z.), ktoré Ústavný súd identifikoval ako nesúladne s Ústavou a Dohovorom, strácajú podľa § 91 ods. 1 Zákona o Ústavnom súde účinnosť dňom vyhlásenia tohto nálezu v zbierke zákonov, keď derogácia so sebou nesie právne

účinky ex nunc (teda nie spätne, retroaktívne). Preto ani nezakladá náhradové nároky v dôsledku nariadených opatrení, majúcich základ v derogovaných ustanoveniach uplatnených voči adresátom v období, keď sa na tieto ustanovenia vzťahovala prezumpcia ich súladu s právnymi predpismi vyššej právnej sily“ (uvedeným argumentoval v odvolacom konaní žalobca).“

KS BB, sp. zn. 16Co/81/2022 zo dňa 08.12.2022, z odôvodnenia: „14. Žalobca vyvodzuje z § 58 ods. 2 zák. č. 355/2007 Z. z. pasívnu legitímáciu žalovaného ako osoby, ktorá bola povinná plniť povinnosti ustanovené týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia a náklady spojené s plnením týchto povinností. Opomína, že v čase, keď uplatnil svoje nároky na súde, bola právna norma § 12 ods. 2 písm. f) zák. č. 355/2007 Z. z. dotknutá nálezom Ústavného súdu. Okresný súd teda správne založil svoje rozhodnutie na tom, že žalobca nepreukázal existenciu právneho vzťahu so žalovaným. Podstatné pre posúdenie veci je to, že súd vyložil právnu normu v spojení s nálezom Ústavného súdu PL.ÚS 4/2021 v prospech žalovaného, pretože karanténne opatrenia a izolácie v inom určenom zariadení stratila oporu v právnej norme.“

19. Odvolací súd má za to, že tak ako žalobca, aj súd prvej inštancie vykladal nález Ústavného súdu SR, sp zn. PL ÚS 4/2021 skutočne izolovane, nie komplexne. Týmto nálezom v dôsledku rozporu s ústavou stratilo účinnosť zákona ustanovenie, ktoré dovoľovalo nariadiť karanténnu izoláciu osôb, preto nemôže na základe tejto skutočnosti žalobca úspešne uplatniť ani žiadne ďalšie nároky, vrátane nároku uplatneného v tomto konaní, odvíjajúce sa od „základu“, ktorý bol v danom prípade určený ako protiústavný. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí ale neozrejmil, s poukazom na citovaný nález ústavného súdu na základe akého hmotnoprávneho predpokladu dospel k záveru o danosti nároku žalobcu, čím zaťažil svoje rozhodnutie nepreskúmateľnosťou, a týmto svojím nesprávnym postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval svoje práva v takej miere že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z tohto dôvodu odvolací súd na základe § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

20. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie zároveň rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania v súlade s ustanovením § 396 ods. 3 CSP.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).